

Administrația Română

ORGANUL ASOCIAȚIEI GENERALE A NOTARILOR COMUNALI
DIN ROMÂNIA

Jurisprudență * Administrație * Studii * Informațiuni * Revendicări

Apare lunar
Redactor: Isac E. Isacu, notar

Redacția și Administrația
Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

- E. I.: Pe marginea Reformei Administrative.
IONEL V. VLAD, notar: Consilierii de drept.
- M. F. GRIGORIU, notar: Uniforma și semnul distinctiv al Notarilor.
- M. F. GRIGORIU: Muncă — Progres și Ingratitudine.
- NER. EREMIE, notar: Organizarea Revistei.
- A. R.: Nădejde îndreptățită.
- IONEL V. VLAD, notar: Pentru o bună administrație.
- Dr. EMIL BOTIȘ: Jurisprudență (Drept administrativ, Drept civil)
și adnotări.
- Intrebări — Răspunsuri.

A apărut

Agenda Administrativă

pe anul 1936

intocmită de:

Dr. V. Mihaiu
jurisconsult jud. Timiș-Torontal

și

Isac E. Isacu
notar

care nu trebuie să lipsească din birourile primăriilor, municipiilor, județelor.

E un adevărat indreptar în labirintul atâtor legi din domeniu administrativ.

Cuprinde:

I. Parte calendaristică.

II. Parte administrativă pură,

cu directive de-a ușura funcționarilor sarcina administrării unităților locale, combinată cu agendă de termene pe zile.

III. Parte a literaturii administrative,
comentarii și un dictionar pe localități.

„Agenda Administrativă” cuprinde 250 pagini scrisă pe hârtie fină și legată frumos în pânză flexibilă.

Prețul 200.- Lei.

Se poate comanda la Editura: **Red. „Administrația Română”**
Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

La fiecare „Agendă Administrativă” dăm gratuit un calendar pe masă.

Administrația Română

Organul Asociației G-rale a Notarilor Comunali din România

APARE LUNAR
REDACTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3.

Pe marginea Reformei Administrative.

De luni de zile sunt încordate rândurile celor mai mulți notari pe chestia reformei administrative, ce a întreprins guvernul să facă în viitorul apropiat.

Și cu drept cuvânt sunt neliniștiți, deoarece o seamă de absolvenți ai școlilor de notari, au rămas în întregime neglijaji desinteresându-se proiectul Reformei administrative complet de ei.

Și așa proiectul devenind mâine lege, lasă pe drumuri cca 2000 de tineri, cari plini de entuziasm au căutat de pe băncile școlare deja să scruteze înțelesul legilor satelor, au pornit la drum prentu a avea un viitor și a fi sprijin bine intenționat la formarea unei generații de munca căreia atârnă înaintarea și ultimelor cătune din cele mai depărtate văi a țării.

În numărul trecut al „Administrației Române”, — timid, chiar foarte timid s'a atins și cauza tinerilor cu diplome de notar, cari azi fără nădejde așteaptă, și foarte bine, crede autorul acelor rânduri să rezolve chestia.

De fapt, dacă intențiunea atâtor tineri licențiați este identificată cu dedicarea lor unei cariere administrative și dacă prin pregătirea lor temeinică cred să se pună în slujba satelor, — care slujbă pentru noi vechii notari a fost și este un ideal, — pe acei, cari cunoaștem greutățile administrației, trebuie să ne bucare.

Prin prezență lor se ridică și valoarea administrațiilor locale, prin munca lor valoroasă se va adăuga mult prestigiului notarului comunal.

Dar dacă întră în rândurile noastre astfel de valori, ar fi natural, ca să se caute de către organe

superioare administrative, să fie așezați pe locuri, unde administrația comunelor lasă de dorit, unde de fapt se și simte necesitatea unor astfel de elemente.

Dacă însă acei, cari „au puterea magică” în mână caută, ca pe acești tineri să-i așeze la locuri cu administrație bună, rămâne, ca pentru absolvenții școlilor de notari, subnotarii și scriitorii cu diplomă, să se dea locuri de notar, unde administrația comunală e deabia la începutul ei.

Și bine s'a scris. Avem astfel de locuri! Sunt regiuni, cari suferă din lipsa de notari. Sunt județe, unde se administrează cu oameni, cari n'au știut niciodată ce înseamnă a face administrație și sunt „notari”, cari nu-și cunosc **rolul**, ne mai vorbind de **atribuțiunile lui**.

Puteți crede, ce administrație face un „notar” (agent de notar le zice) din acele părți, cari ieri a fost agent la întreprinderi, portar la oțeluri...

Și atunci tinerii cu diplome de notar nu trebuie să piardă nădejdea.

Datoria Asociației Generale este, ca să ia măsuri urgente.

Să arate aceasta organelor, cari au căderea să îndrepte — situația, iar președinții Asociațiilor de județ să pună în curent pe președintele central, și să nu ascundă elementele, care n'au ce căuta între noi.

Și veți vedea, că administrația locală, va putea deopotrivă îmbrățișa atât pe tinerii licențiați, cât și pe cei, cari au absolvat numai școala de notari.

E. I.

Consilierii de drept.

Reforma administrativă ce se pregătește, restabilește instituția consilierilor de drept în compunerea comunelor rurale.

Legea administrațiunii locale din 1929 a șters din compunerea consiliilor comunelor rurale instituția consilierilor de drept.

Consilierii de drept au fost organizați pentru prima dată de legea administrativă din 1925, având la bază dispozițiunile art. 108 din Constituție, care spune că în compunerea consiliilor județene și comunal pe lângă membrii aleși „se vor putea adauga prin lege și membri de drept”.

Rolul membrilor de drept în administrația comunelor este foarte important, având a complecta prin cunoștințele lor, priceperea membrilor aleși în rezolvarea variatelor probleme ce se pun oricărei administrații comunale.

Instituția consilierilor de drept mai are și rolul nu mai puțin important de a implini lipsa elementului românesc în compunerea consiliilor comunale cu majorități de populație minoritară.

Dacă acesta e rolul consilierilor de drept ne întrebăm pe drept cuvânt, ce criterii au fost la bază atunci când prin legea administrativă din 1929 pentru comunele rurale s'a desființat instituția membrilor de drept ?

Oare în consiliile comunale rurale nu era lipsă de a se asigura existența elementului românesc ?

Nedumeriri la cari nu găsim răspuns, sau în orice caz dispoziția de eligibilitate a preotului și învățătorului nu poate constitui o compensare, deoarece în actualele moravuri politice preotul și învățătorul nu pot și nu trebuie să se amestece în luptele politice, cari, durere, predomină la alegerea consiliilor comunale.

Nu mai vorbim de imposibilitatea alegerii lor în comunele cu populația neromânească în majoritate, și unde preotul și învățătorul român, asemenea notarului român, e considerat un vesnic spin și o piedecă continuă în calea acțiunilor centrifuge.

Din aceste considerații numirea consilierilor de drept, atât la comunele urbane cât și la cele rurale, este necesară atât în interesul bunei gospodăriri, cât și în interesul naționale.

Cunosc cazuri, când notarul unei comuni minoritare, care nu avea altă vină, decât că era un bun român, a trebuit să-și ceară transferarea, nemai pu-

tând suporta boicotul general al comunei, care nu-i putea ierta calitatea de român.

Cunosc deasemenea alt caz, când un înalt prelat minoritar, cu ocazia unei vizitații a credincioșilor săi, întrebând pe notar, dacă cunoaște limba populației neromânești din comună, la răspunsul negativ al acestuia, înaltul prelat a avut curajul, să nu-l numim altcum, de a amenința cu mutarea din comună a notarului, în caz că nu va învăța limba minoritară a comunei. Este în interesul corpului notarial a se îngriji de consolidarea elementului românesc în compunerea consiliilor comunale.

Ar fi de dorit ca în comunele rurale, consilierii de drept să nu voteze la alegerea primarului, evitând astfel amestecul lor în frământările interne cu caracter politic și pentru a nu se putea spune că indiciția alegătorilor a fost înlăturată.

Colaborarea membrilor de drept în problemele de gospodărie comună va avea ca urmare promovarea intereselor generale, asigurarea unui caracter de stabilitate în opera constructivă a comunelor și mai ales apărarea intereselor instituțiilor a căror reprezentanți sunt membrii de drept.

Greșală mare se va face însă, dacă legea ce se va vota, va menține dispoziția numirii membrilor de drept de către puterea centrală, deoarece prin aceasta funcționarii de stat vor fi târați în vârtoarea politică și lipsiți de caracterul lor de stabilitate atât de necesar unei bune administrații.

Este de dorit atât în interesul bunei administrații cât și în interesul funcționarilor ca desemnarea lor ca membri de drept în consiliile comunale să se facă după normele stabilite prin legea din 1925, adică pe baza funcțiunii pe care o exercită funcționarul și în urma drepturilor conferite de gradul și vechimea sa în funcțiune. Prin aceasta durata mandatului consilierilor de drept va fi pe toată durata funcțiunii.

Dreptul lor în acest chip este asigurat și el nu poate fi contestat de nimenea, pe când în sistemul actual, mandatul membrilor de drept va înceta aproape cu fiecare schimbare de guvern.

Prin sistemul actual bunaarmonie dintre funcționarii instituției din care se aleg membrii de drept va fi înlăturată, desemnarea lor făcându-se după criterii politice, după placul autorității centrale.

E și just ca desemnarea membrilor de drept să se facă în mod automat, pe baza gradului și vechimei sale, deoarece consilierul de drept reprezintă în primul rând instituția la care funcționează, și oare acea instituție nu va fi mai bine reprezentată prin funcționarul cu gradul cel mai înalt și mai vechiu în slujbă?

Cu acest corectiv instituția membrilor de drept va însemna întradevăr o colaborare folositoare a elementului cu experiență și pregătire pe care îl reprezintă consilierii de drept, cu elementul membrilor aleși în interesul propășirii administrației comunelor.

Ionel V. Vlad.

Uniforma și semnul distinctiv al Notarilor.

În această revistă s'au scris diferite păreri — pro și contra — de către colegi pentru uniforma și semnul distinctiv al Notarilor și toate au rămas baltă, întru cât nu se vede nici un demers făcut în această privință de conducerea centrală, — precum și care ar fi fost rezultatul obținut ?

Necesitatea imperioasă a portului unei uniforme se impune Notarului prin forța legilor, — spre a fi cu ușurință distins dintre particulari din jurul său, atunci când el se găsește în executarea legilor și a ordinelor, în circumscripția sa Notarială.

În trecut nu s'a simțit această nevoie, datorită faptului că Notarii se bucurau de o stabilitate durabilă — în funcțiune, — cunoscuți perfect de toți locuitorii restrânși — ai unei mici comune — și în plus sătenii purtau costumul lor național — și nu haine nemțești ca astăzi, — când ori cine, nu mai poate să'l deosebească dintre ei.

Cum însă Notarii cu tot definitivatul, — în prezent, sunt mutați zilnic de la un capăt la altul al județului, — cu greu mai pot fi recunoscuți de particularii, ce-i administrează — și câți colegi n'au fost insultați și bruscați în exercițiul funcțiunii lor, numai datorită faptului că n'au fost recunoscuți de public.

Să presupun că Notarul pleacă pe teren să observe respectul legilor de cetățeni și celor recalcitranți — dacă sfatul nu prinde, să se aplice rigoriile legii. Ce întâmpină oare ei în drumul lor prin sate — și de la o comună la alta — în cuprinsul cercului Notarial, — când observă făptuindu-se de rău făcători, diferite contravențiuni, delictes sau alte fapte grave pedepsite de lege — și e cazul să intervină urgent, — fiind surprinși în cazuri de infracțiuni flagrante? Cum procedează, mai ales că nu este nici înarmat — și totuși trebuie să intervină, — arestând pe făptași?

A face numai o simplă legitimare în fața vagabonzilor și borfașilor, fără a fi recunoscut de ei — prin portul uniforme polițienești, o socot absurdă

și ridicolă. Exemplele sunt de prisos — a le reda, fiind îndeobște cunoscute de colegi. În atari împrejurări, — uniforma cea mai indicată pentru Notari ca Șefi ai poliției administrative și ofițeri de poliție judiciară, fără acea de reprezentant al puterii centrale — în comună cu care mai este investit, — pledează și ne indică hotărât — a o alege pe cea polițienească asemănătoare cu a comisarilor de poliție din orașe.

Cerința ce o propun, se bazează pe dispoziția următoarelor texte de legi: art. 71, 63, 66, 67 și 1 din legea poliției generale a statului, publicată în Mon. Of. No. 159/1929, combinate cu art. 366 din L. U. A. și a textului art. 110, aflat chiar și în noul proiect de lege administrativă în vigoare, plus hotărârile aflate în legile speciale, ca cea a urmăririi veniturilor publice, a bănturilor spirtoase art. 206, 208, 233 și 235, publicată în Mon. Of. No. 96/1932 și a portărilor, care obligă pe Notar să-i urmeze în executări și vânzări silite.

Portul armelor de Notari fără a poseda permise, se bazează pe art. 24 din legea vânzării și portul armelor în vigoare, — ca unii ce sunt ofițeri de poliție generală — a statului, — în speță, fiind hotărârea câștigată de subsemnatul — prin cartea de judecată penală No. 1062 din 1 Iulie 1931 a judecătoreicii Voinești, județul Iași, rămasă definitivă — prin hotărârea Parchetului Trib. Iași No. 24952/1931, — prin neapelare, — fiind bine judecată.

În ce privește semnul distinctiv purtat de notari, ar fi de dorit, să fie asemănător cu cel al avocaților — cu deosebirea următoare :

Forma rotundă — fondul purtând culorile naționale. O carte deschisă, pe care să stea scris cuvintele latine: „Lex Pax” (Lege - pace), deasupra crței să fie stema țării — întreruptă de carte — și terminată puțin sub această. Sub ea să fie scris cu litere mici: „Notar A. R.” (Administrația Română). Compoziția să fie din argint, stema țării și scrisul cuvintelor să fie făcute cu litere aurite. Costul ei să fie de 250 lei.

Sprijin aceasta propunere pe următoarele considerente:

Notarii, fiind recrutați dintre licențiații în drept și dintre absolvenți ai școlilor speciale, — merită a fi asemănători colegilor lor avocați, — în plus, ei fiind în comune cercetătorii și aplicătorii a diferitelor legi, — inspirând populația să le dea respectul cuvenit, — pentru care fapt, sunt calificați, ca micii avocați ai satelor, — este necesar acest semn dis-

tinctiv și trebuie a fi purtat obligator în toate împrejurările, atât la haina civilă, cât și uniformă, — de toți Notarii. Haina civilă, să fie purtată de Notar în timpul liber, obligatorie însă, în timpul serviciului uniformă. Fără uniformă, — Notarul nu poate avea nici măcar respectul unui jandarm — și stă la acelaș nivel cu guardul comunal, lipsit de înbrăcămintea oficială.

M. F. Grigoriu, notar.

Muncă — Progres și Ingratitudine.

Flacăra nestinsă a revistei noastre profesionale „Administrația Română” ne indică 15 ani de muncă încadrată în lupta grea desfășurată în acest timp pentru dobândirea drepturilor sfinte ale Notarilor.

Cinsprezece ani a răzbit cu energie în negura vremii apuse, sacrificând totul, numai să atingă țelul dorit spre binele colegilor — și progresul administrației Țării.

De 15 ani se sbuciumă spre a ne reda drepturile pierdute, — datorită însăși nouă, — care n'am ascultat strigătele ei de desnădejde și nu ne-am unit, făcând zid de apărare în jurul ei, ci am așteptat cei mai mulți din noi — mură 'n gură.

În acest timp, de la foarte puțini din noi a primit sprijinul moral și material — ba de la unii i-s'a aruncat în față cele mai grave insulte, deși cândva... i-a ocrotit și susținut.

Câtă decepțiune a avut și cât de crud a fost tratată pentru idealul frumos ce l'a urmărit — și câți din noi au ajutat-o așa cum se cuvine în vremuri de restriște ?

Conștiința noastră a fost veșnic trează prin ea, arătându-ne în orice timp calea bună de urmat, și puțini am ascultat, deși în joc, a fost și este, numai interesul nostru al tuturor.

Fără concursul multora din noi, de multe ori, nici nu știm prin ce împrejurări cinstite s'a menținut, și totuși ea a rămas fidelă susținându-ne cu mai mult avânt cauza comună.

Se cuvine dar ca măcar acum, când situația fiecăruia din noi caută să prospere spre o viață nouă, iar la orizont începe a se arăta parte din realizările visate în trecut, să ne strângem rândurile, să lăsăm zizaniile dintre noi și să-i dăm întregul concurs.

Destul de ani de zile am primit gratuit revista, care a fost scoasă numai pe contul câtorva județe,

prin susținerea numai a o mică parte din colegii. Cinstele lor, rușine nouă.

Te am tratat revistă cu indiferența specifică clasei noastre numai pentru motivul temerei de a nu sărăci complect achitându-ți 300 lei abonamentul pentru un an, din punga noastră, sau cel mult a stăruii să fii achitată de la comuni, de la articolul, „Abonamente, reviste, ziare, etc.”

Toți te-au primit, te-au citit și la toți ne a plăcut scrisul măestrit al colaboratorilor ei, de talia neobosiților colegi: „Em. Manta, I. V. Vlad, Isac E. Isacu, Leon Bârlea, D. I. Isaiu, T. Mesaroșiu și alți, plus contribuția multor alte însemnate personalități — de toate categoriile — ce urmăresc propășirea administrației acestei țări.

Doresc mult, ca măcar acum când vrednicii ei conducători au nevoie de o compensație a ingratitudinii cu care au fost tratați, să le dăm o încurajare, trimițând toți abonamentul spre a le da puterea să meargă mai departe cu și mai mult succes, ca până în prezent.

Numai lichelele și mișeii să rămână, ca să cu-leagă laurii izbândeii, — muncii altora, — asemenea, muștei ce se 'ntoarcea de la 'arat pe jugul boilor, din fabula lui Alexandrescu.

Conducătorii filialelor notariale județene, cunosc bine câte întâmpină de la mulți nemernici, care nu dau nici un ajutor asociației și care fac zădărnice umbră pământului, dormind în ei, ori ce urmă de voință, mulți fiind contra și punând mai mult piedeci bunului mers în detrimentul și aceluia ce-și înțeleg menirea.

La Iași, câți-va, socotindu-se în pragul pensionării, în loc să dea o pildă frumoasă de armonie colegilor tineri să le rămână vrednici urmași, caută să-i corupă de a nu fi solidari, și a trăi ca ei o viață în dușmănie — și politică păcătoasă.

Majoritatea colegilor sunt însă demni de admirat, că din puținul lor sacrifică cu drag și neprecupețit o părțică mică din salar în folosul asociației astfel, că de curând, am putut trimite conducerii Asociației Generale suma de 2000 lei, iar în prezent voi munci cu aceeași dragoste să pot trimite cel puțin 10 abonamente pe un an revistei noastre scumpe și dragă.

O cât mai grabnică imitare ar fi de dorit să pornească din toate județele, iar în curând congresul Notarilor din Țară ce se proiectează de conducerea centrală a se ținea la București să ne găsească în deplină acțiune, dacă dorim progres și roade. Notarii vechi din regat își amintesc cu drag și azi de Congresul Notarilor ținut la Iași în 1913 cu peste

1700 participanți, precum și de folosul adus, când s'a luat act și realizat cele mai multe deziderate din doleanțele notarilor, rămânând în sufletul tuturor colegilor de atunci, un stimulent puternic de înfrățire pentru demnitatea ce le era încredințată.

În privința aceasta, l'aș ruga mult pe Dl Em. N. Manta, să ne facă o descriere amănunțită, ca unul ce a luat parte activă la acel congres, și se va vedea clar de ce au fost vrednici cândva înaintașii noștri, precum și cât suflet a depus vrednicul conducător decedatul Iulian C u c u, căruia i-se cuvine a i-se ridica un monument din contribuția noastră a tuturor.

M. F. Grigoriu, notar.

Organizarea revistei.

„Administrația Română” revista notarilor din întreaga țară, moștenită dela o generație, azi moșnegi sfătoși, își îndeplinește rolul, cum nu se poate mai bine.

Dacă întoarcem privirea cu ani înainte, observăm, că la începutul ei, în primii ani de apariție a fost pusă notarilor la dispoziție cu regularitatea ei de azi, apoi a început să apară numai la ocazii mai de seamă, ca apoi să dispară pe timp îndelungat, ca mai târziu iar să se ivească.

Din 1934 — dela faimosul Congres de Maiu, — observăm, că-și îndeplinește misiunii altcum, de cum a înțeles s-o facă aceasta cu ani înainte.

Apare regulat, cu articole, care arată un vădit interes pentru orice mișcare din sânul Notarilor, cu colaborări, cari au ridicat mult prestigiul nostru. Am văzut persoane proeminente în viața noastră socială, cari s'au grăbit cu scrisul lor să arate, că se identifică părerilor noastre, iar doleanțele, cari de ani de zile în șir văd coloanele Revistei, îi îngrijiază și au dat ajutor, unde au putut, ca **notarul** să fie apreciat la justa lui valoare.

Mai mult nu puteam să așteptăm de la „Administrația Română”.

A fost de fapt un sincer tovarăș de gânduri, de griji...

A făcut revista mult în interesul nostru, chiar foarte mult.

Dar cu altă organizare putea și mai mult face, putea să fie nu numai purtătorul nostru de ponoase,

nu numai strigătul nostru desnădăjduit; coloanele revistei nu ar fi fost numai freamătul de luptă pentru lucruri, cari porneau din birouri zăvorite, ci ar fi însemnat viața însaș a administrației.

Cu altă organizare intențiunile de a schimba regimurile administrative, **gândul** numai de-a scoate un element din administrație, s'ar fi oprit, ca într'o stâncă de granit, în tribuna deschisă a „Administrației Române”. Mai mult. Intențiunile revistei s'ar fi concretizat în modificări de regimuri administrative. Fiecare idee a revistei s'ar fi făcut faptă!

Dar pentru aceasta trebuia, ca „Administrația Română” să apară în Capitală.

București e singurul loc, unde ar trebui să fie o astfel de revistă.

S'au încercat în decurs de 15 ani multe. A fost în Cluj, în Lugoj și acum e în Timișoara.

Dacă azi apare în condițiuni bune o datorăm redactorului ei, care singur știe, ce jertfe aduce.

Dar tot așa a apărut ea mai înainte?

Și trebuie să ne gândim, că vremea se schimbă!

Poate notarii vor dori mai mult dela revistă, vor căuta s-o facă adevărat îndreptar în viața de notar și în administrarea satelor! Și atunci unic loc pentru aceasta este Capitala Țării.

Și încă ceva! Să i-se dea deplină libertate, să nu atârne de organizația Centrală, — să fie stăpână pe gândurile și directivele ei.

Și multe, multe se vor înfăptui.

Ner. Eremie.

Nădejde îndreptățită.

O organizație de seama Asociației Generale a Notarilor din întreagă România, cu felurișii ei membri și numărul-i mare, va putea, — ceace și trebuie să fie, — prin o activitate intențată și metodică a revistei: „Administrația Română”, să fie cuvânt hotărâtor în viața administrațiilor locale.

Prin tribuna deschisă a acestei reviste pleiada tinerilor notari, găesc brațe deschise și loc potrivit pentru afirmarea atâtor și atâtor gândiri, principii, directive... ce azi răzlețite zac în sufletul multora, prin cele mai ascunse colțuri de țară.

Așa fiind, — să ne dăm seama, — că prin neactivitate păcătuim și contra unui popor, care până la ieșirea lui la suprafață, — chiar destul a suferit

Interesele tagmei noastre se confundă cu interesele Poporului Român.

De felul, cum înțelegem noi să administrăm satele noastre, depinde în mare parte bunăstarea, liniștea... viitorul poporului nostru.

Luptele duse de organizația noastră sunt lupte

pentru interesele mari ale unui popor, pe care ni-zuim, să-l punem în fruntea celorlalte.

Lupta pentru interesele noastre, e lupta dărză pentru scoaterea lui din întuneric!

Sufletul luptei, a fost și este și azi, **notarul**.

Activitatea lui cinstită, curățenia sufletului lui, duse în depărtatele unghiuri dela țară, vor fi cheazășie viie, că satele noastre, viața poporului nostru, vor fi scutite de încercările învrăjbirii pentru a-i ține departe de farmecul progresului, servind cinstea, truda, iar puterea viguroasă a celor dela sate, va fi întrebuițată în slujbă de dreptate și la loc cuvenit.

Numai așa vom putea fi ajutați și de puteri înalte, întru îndeplinirea nizuințelor noastre.

Fie, ca paginile revistei, coloanele „Administrației Române”, să fie călăuză bună pentru multiplele trebuinți de-a ține trează conștiința noastră a tuturor!

Și cred, că la aceasta suntem îndreptățiți.

A. R.

Pentru o bună administrație.

S'a spus de atâtea ori că pentru o bună administrație se cere mai multă stabilitate.

Moțiunile congreselor funcționărești au cerut cu toate ocaziile o stabilitate efectivă pentru funcționarii administrativi de toate categoriile.

Funcționarul nesigur pe situația lui, convins că drepturile, calitățile și anii de serviciu îi sunt desconsiderate, a fost adeseori nevoit a face jocul cutărui sau cutărui partid politic, pentru a-și menține pâinea.

Ca urmare a acestor stări prestigiul administrației și realizările gospodărești au scăzut.

Acceași stabilitate e necesară și în ce privește regimul administrativ.

Nu se va putea concepe nicicând o bună administrație cu funcționari lăsați la bunul plac al întrigilor cluburilor politice, mutați dela un post la altul, concediași sau pur și simplu licențiași fără nici o justisicare.

Orice reformă administrativă oricât de bună, nu va avea rezultat atât timp cât administrația comunelor va sta sub influința politicii.

Atâta timp cât administrația comunelor se schimbă odată cu guvernele, lipsind astfel gospodărirea comunelor de elementul care singur poate asigura o operă constructivă, „continuitatea”, satele vor rămâne și pe mai departe în aceeași stare deplorabilă.

Este îndeobște cunoscut, că administrația și gospodărirea comunelor rurale, în special în Ardeal, este creația notarului, și iar este știut, că atunci, când în aceste comune opera constructivă a lăncezită, aceasta s'a datorat influențelor politicianiste în numirile și mutările dese ale notarilor.

Toiagul pribegiei pentru notari, a avut în totdeauna ca urmare, decăderea satelor și încetarea oricărei inițiative constructive.

Gospodăria publică a comunelor reclamă depoliticianizarea și continuitatea elementului de conducere, adecă stabilitatea reală a funcționarului.

Orice reformă fără împlinirea acestei cerințe, e inutilă.

Ionel Vlad.

JURISPRUDENȚĂ.

INCEPÂND CU NUMĂRUL PREZENT am rezervat în coloanele Revistei noastre un capitol asupra jurisprudenței administrative și jurisprudenței în materie de acte notariale.

Rolul jurisprudenței în crearea Dreptului Administrativ modern este covârșitor, căci ea arată aplicarea corectă a nenumăratelor texte de legi ce intervin mereu în viața administrativă și evidențiază principiile generale ale dreptului public sub prisma practicei zilnice.

În ce privește jurisprudența intervenită în materie de acte notariale cu privire la forma și valabilitatea diferitelor acte de drept privat, cunoașterea ei prezintă deasemenea un interes deosebit pentru D-nii Notari chemați să instrumenteze atare acte.

Paginele jurisprudențiale vor apărea sub îngrijirea Dlui Dr. Emil Botiș.

REDACTIA.

I. DREPT ADMINISTRATIV.

Funcționar public. Necunoașterea limbii române atrage după sine îndepărtarea din serviciu a funcționarului fără să fie nevoie de vre-o acțiune disciplinară împotriva lui. Articolul 31 din regulamentul legii pentru Statutul funcționarilor publici prevede obligațiunea pentru oricare funcționar de a cunoaște limba oficială a actului.

(Curtea de Casație s. III-a dec. No. 45 din 16 Ianuarie 1933.)

Din textul clar și precis al art. 31 din regulamentul statutului funcționarilor publici rezultă în mod neîndoios, că cunoașterea limbii oficiale se cere în mod imperios pentru toți funcționarii publici, indiferent dacă sunt definitivii sau stabili.

De altfel cunoașterea limbii Statutului trebuie dovedită orișicând, și nu numai într'un an oarecare, potrivit căror principii, recurentul chiar dacă ar fi reușit la examenul din anul 1924 și în acest caz trebuie să facă dovadă că știe limba Statutului și în anii următori. (Cas. III. dec. Nr. 88 din 21 Ian. 1935).

Funcționar public. Stabilitate ilegal obținută. Drept câștigat. Numire în funcțiune publică. Condiții legale. Substituire prin alte formalități. Inadmisibilitate. (Art. 37 statul. funcț. publ.)

1. Art. 37 din legea statutului funcționarilor publici, după ce prin alin. I stabilește, că nimeni nu poate fi numit într'o funcțiune publică, decât în baza unui examen de capacitate, prin alin. următor se rostește că funcționarii astfel numiți se consideră ca staghiari timp de un an, după trecerea căruia acei cari vor fi găsiți destoinici de către Comisiunea

pentru propuneri de numiri și înantări, vor fi declarați definitivii. Din aceste dispozițiuni de strictă interpretare rezultă că funcționarul legal numit nu poate dobândi stabilite în funcțiune decât îndeplinind condițiunile expres prevăzute de legiuitor, de unde urmează că stabilitatea obținută fără observarea acestor formalități, nu-i poate conferi funcționarului vreun drept asupra funcțiunii.

2. Prescripțiunile din art. 37 citat constituind condițiuni esențiale pentru dobândirea stabilității, ele nu pot fi substituite sau înlocuite din partea autorității care, fiind în afară de prevederile legii, nu sunt de natură a atribui și conferi funcționarului vreun drept asupra funcțiunii sale. (Cas. III, Dec. Nr. 2106/934.)

Transferarea funcționarului stabil nu poate fi făcută în interes de serviciu, fără consimțământul său și pe simpla afirmare a interesului serviciului, fără o motivare amănunțită. (Curtea de Apel Timișoara s. III-a Dec. No. 2092/1935 din 30 Mai 1935).

CHELTUIELILE de deplasare ale primarului, ajuterilor de primari și membrilor consiliului comunal, precum și dreptul primpretorului de a interzice punerea în aplicare a hotărârilor ilegale.

ÎN FAPT: Consiliul comunei Sannicolaul-mare, prin hotărârile aduse cu No. 110, 117, 118 din 10 Iunie 1933, aprobă diurnă de deplasare primarului și ajutorului acestuia, pe care diurne le fixează la 100 lei de deplasare și hotărârile le declară executorii prin ele însăși. În privința acestor hotărâri, primpretorul plasează înaintea apel la Comitetul Local

de Revizuire, iar totodată interzice punerea în aplicare a acestora.

Comitetul Local de Revizuire, aprobă apelul primpretorului în ce privește sumele stabilite și respinge apelul primpretorului în ce privește interzicerea punerii în aplicare a acestor hotărâri.

Primpretorul plasei atacă decizia la Comitetul Central de Revizuire, susținând dreptul de a interzice punerea în aplicare a hotărârilor ce le găsește ilegale iar primăria comunei Sannicolaul-mare apelează hotărârea, formulând dreptul la câte 100 lei diurnă de deplasare pentru primar.

Comitetul Central de Revizuire, prin decizia No. 1028/1934 S. I. publicată mai jos respinge apelul primăriei Sannicolau-mare, ca nefondat, reformează Decizia Comitetului Local de revizuire, dând dreptul primpretorului de a interzice punerea în aplicare a hotărârilor constatate ilegale.

IN DREPT: În conformitate cu art. 42 din Legea Comitetelor de Revizuire, actele juridice referitoare la bugete, împrumuturi, concesiuni și regulamente, nu sunt executorii prin ele însuși, ele căpătând acest caracter numai după aprobarea organelor tutelare, aprobare care nu se poate da, decât după atacarea lor înaintea instanțelor juridictionale administrative.

Hotărârea atacată de primpretor, referindu-se la buget, deoarece prin ea se ia dispoziție, care gravează asupra prevederilor bugetare, ea nu poate fi pusă în executare de autoritatea comunală, mai înainte de a fi fost aprobată de organul tutelar.

Astfel fiind, prima instanță bine a hotărât când a aplicat art. 42 din suscitată lege și apelul în această materie a trebuit respins.

Jurnalul Consiliului de Miniștri No. 28 din 17 Martie 1932, invocat în Decizie, precum și Jurnalul Consiliului de Miniștri No. 1482 din 1 Dec. 1933 stabilește diurnele tuturor salariaților publici, care diurne nu pot fi depășite.

Art. 2 din Statutul funcționarilor publici, consideră între funcționarii publici permanenți și pe cei electivi, care are rațiunea în ce privește aplicarea statutului, însă nu poate fi extinsă și asupra drepturilor de salariu, căci în timpul duratei funcțiunii funcționarii permanenți și cei electivi sunt funcționari publici, fiind exponenții ai administrației, de care depind și normele de salarizare, precum și acele ale fixării accesoriilor, fiind comune, cu respectarea drepturilor ce decurg din funcțiunea respectivă.

Drept consecință diurnele fixate în Jurnalele Consiliilor de Miniștri, privesc pe toți funcționarii și pe toți cei încredințați cu diferite chestiuni, chiar dacă funcțiunea, ce o deține este pe urma alegerii ca

atare dreptul la diurnă îl au și consilierii comunali, însărcinați cu diferite chestiuni speciale.

COMITETUL:

Asupra apelului de față;

Având în vedere că din actele aflate la dosar, în fapt se constată următoarele:

Delegația consiliului comunei Sannicolaul-Mare, prin hotărârile No. 110, 117 și 118 din 10 Iunie 1933, aprobă diurnele de deplasare ale primarului, ajutorului de primar și ale membrilor delegației consiliului făcute în interesul serviciului.

Primpretorul plășii Sannicolaul-Mare atacă înaintea Comitetului local de revizuire hotărârile de mai sus ca fiind contrarii dispozițiunii jurnalului Consiliului de Miniștri No. 28 din 17 Martie 1932, deoarece diurnele sunt pe de o parte exagerate, iar pe de altă parte deplasările nu au durat nici o zi întreagă, astfel că diurnele trebuiau fixate numai pentru câte o jumătate de zi. Delegația consiliului nu va avea dreptul de a dispune imediata executare a hotărârilor mai înainte ca ele să fi fost aprobate de organul de control respectiv.

Comitetul local Timișoara prin decizia No. 1293 din Septembrie 1933 a secției I. admite acțiunea și, pentru nulitatea de drept prevăzută de art. 47 legea Comitetelor de Revizuire, anulează hotărârile atacate însușindu-și motivele acțiunii introduse înaintea sa. Contra acestei decizii, membrii delegației consiliului comunal Ion Sarafolean și alții introduc în termen apelul de față și arată în fapt că jurnalul Consiliului de Miniștri, neprevăzând diurne pentru consilierii comunali, comisia interimară a comunei Sannicolaul-Mare prin hotărârea No. 154/1932, a menținut în vigoare diurnele fixate prin hotărârea No. 87/1931, dispoziție aprobată de Prefectura județului Timiș-Torontal prin hotărârea No. 21.292/1932.

Că consiliul comunei Sannicolaul-Mare întemeindu-se pe faptul că jurnalul Consiliului de Miniștri No. 70/1932, nu prevede diurne pentru consilierii comunali prin hotărârea No. 152/1933, a hotărât reducerea diurnelor ce fuseseră fixate prin hotărârea No. 154/1932 de la lei 200 la 100 lei. Executarea acestei hotărâri a consiliului comunal a fost interzisă de primpretorul plășii Sannicolaul-Mare prin hotărârea No. 2014/1933. În această situație consiliul comunal prin hotărârea No. 107/1933, își menține hotărârea No. 125/933. Primpretorul plășii atacă înaintea Comitetului local Timișoara, hotărârea No. 1186/1933 a secției II, a respins acțiunea ca nefondată, astfel că hotărârea consiliului comunal a rămas definitivă.

În drept apelantul susține că Jurnalul Consiliului de Miniștri nu se aplică membrilor consiliului

comunal, deoarece potrivit art. 2 statutul funcționarilor publici funcțiunile electivă nu intră în cadrul dispozițiilor statutului și deci nici în ale Jurnalului Consiliului de Miniștri. Membrii delegației consiliului comunal, au un drept garantat prin art. 122 L. O. A. L. la indemnizări pentru deplasări.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 42 legea pentru organizarea Comitetelor de Revizuire, actele juridice referitoare la bugete, împrumuturi, concesiuni și regulamente, nu sunt executorii prin ele înșiși, ele căpătând acest caracter numai după aprobarea organului tutelar, aprobare care nu se poate da decât după ce actele juridice au rămas definitive, prin neatacarea lor înaintea instanțelor jurisdicționale administrative.

Considerând că hotărârea atacată înaintea primei instanțe de organul de control (tutelă) administrativ fiind referitoare la buget întrucât prin ea se ia o dispoziție, care se grefează asupra prevederilor bugetare, ea nu putea fi pusă în executare de autoritatea comunală, mai înainte de a fi fost aprobată de organul tutelar și întrucât ea se găsea atacată în fața Comitetului local de revizuire de către primpretor, mai înainte ca instanțele de jurisdicție administrativă să se fi pronunțat asupra acțiunii.

Că astfel fiind bine prima instanță a considerat această hotărâre ca fiind dată cu violarea art. 42 suscitată și deci acest punct al apelului este nefondat și urmează a fi respins ca atare;

Având în vedere, pe de altă parte, că prin jurnalul Consiliului de Miniștri No. 28 din 17 Martie 1932 se dispune o uniformizare a tuturor diurnelor, fără distincțiune dacă ele se aplică numai funcționarilor publici permanenți, sau a celor cu caracter vremelnic, cum sunt cei electivi;

Considerând că dacă distincțiunea art. 2 statutul funcționarilor publici între funcționari publici permanenți și cei electivi are rațiune în ce privește aplicațiunea statutului funcționarilor publici, ea însă nu poate fi extinsă și asupra drepturilor de salariu și accesorii ale funcționarilor, căci în timpul duratei funcțiunii, funcționarii permanenți cât și cei electivi sunt funcționari publici, fiind exponenți ai administrației de care depind, și normele de salarizare, cât și acelea ale fixării accesoriiilor fiind comune, natural cu respectarea drepturilor ce decurg din funcțiunea respectivă.

Că astfel fiind și întrucât jurnalul Consiliului de Miniștri fixează un quantum pentru diurne, după acel al salariului respectiv, această dispozițiune înserisă pentru toți funcționarii publici, se aplică și apelanților și deci bine prima instanță a făcut în speță aplicațiunea lui, și în consecință și acest punct al apelului este nefondat;

Că deci apelul de față este în întregime nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive

În virtutea legii

DECIDE:

Respinge ca nefondat apelul introdus de Primăria comunei Sănnicolaul-Mare, prin adresa înregistrată sub No. 1261/1934, în contra deciziei No. 1293/1933, a Comitetului local de revizuire Timișoara, secția I.

Confirmă suszisa deciziune.

Cu recurs.

(Com. Central de Revizuire, secția I-a Dec. No. 1028 din 16 Octombrie 1934. Președinte: G. Vâlcea, Th. Marinescu, I. Stângaciu, Referent, M. Perlea.)

— : —
LEGEA ADMINISTRAȚIEI LOCALE. Dreptul de aprobare și control al încheierilor județene privitoare la buget și tot ce este în strânsă legătură cu bugetul revine Ministerului interne conform paragrafului D al legii din 15 Iulie 1931 privitoare la modificarea unor dispozițiuni din legea administrației locale din 1929.

Asupra motivului de casare astfel formulat:

„Curtea de Apel prin decizia atacată a nesocotit și violat § D. al legii din 15 Iulie 1931 privitoare la modificarea unor dispozițiuni din legea adm. locale din 1929.

În adevăr, deși atât la data când s'au produs actele de autoritate atacate în contencios cât și la darea hotărârei era în vigoare sus zisa lege modificatoare, totuși Curtea ignorând-o a aplicat textul art. 338 și 345 l. a. locale, ce nu mai erau în ființă.

Ori §-ul D. din legea dela 15 Iulie 1931 dreptul de aprobare și control al tuturor încheierilor județene privitoare la buget, a fost atribuit Ministerului în termen, iar nu comitetului local de revizuire cum zice Curtea. Așa că ordinele anulate de Curte erau legalmente de resortul Ministerului și prin urmare numai printr'o violare a §-ului D. sus citat aceasta instanță a putut decide că aceste ordine au fost date fără cădere legală”.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă, că Curtea de Apel Timișoara S. III a admis acțiunea în contencios ad-tiv intentată de reclamantul Victor Bojin, a declarat ilegal ordinal No. 11123 din 10 Decembrie 1931 și ordinul 551 din 1932 ale Ministerului de Interne, a anulat aceste ordine și a stabilit că ele nu pot împiedeca executarea deciziei No. 17508/1931 din 14 Noembrie dată de Comisiunea interimară a jud. Severin.

În esență motivele acțiunii au fost că, Ministerul de Interne nu are dreptul să aprobe sau nu de-

ciziunea Comisiunii Interimare cu No. 17508/1931 prin care s'a făcut avansarea reclamantului, întrucât acest drept nu i-l acordă legea org. ad-tive locale și nici modificarea acestei legi. Că Ministerul de Interne este numai un organ de control după cum prevede art. 347 din legea o. a. l. și în această calitate avea dreptul de a semnala pretinsa ilegalitate comitetului local de revizuire, în conformitate cu disp. art. 342 și 350 din lege.

Că pentru a admite acțiunea reclamantului, Curtea respinge incidentul de tardivitate a acțiunii ridicat de Ministerul de Interne pe motiv că reclamantul prin acțiunea introdusă nu au atacat deciziunea No. 17508 din 14 Noembrie 1931 a comisiei interimare pentru ca Ministerul să poată susține că a trecut termenul prevăzut de art. 4 al II din legea Cont. ad-tiv, iar în al doilea rând, nu este vorba de atacarea vre-unui act ad-tiv, referitor la vre-o mutare sau înlocuire, pentru că acțiunea să trebuiască a fi făcută prevăzut de art. sus citat, ci este vorba de atacarea unor acte administrative de autoritate prin care reclamantul se simte vătămat și în contra căroră se poate plânge oricând.

Curtea respinge de asemenea incidentul ridicat de inadmisibilitatea acțiunii, întrucât este vorba de un act de tutelă, pe temeiul dispozițiilor art. 324, 343 și 344 din legea org. adm. locale deoarece în speță, fiind vorba de niște ordine date de Ministerul de Interne acestea nu constituie nici acte de tutelă, fiindcă dânsul nu este organ de tutelă decât în cazurile anume prevăzute de lege, și în conformitate cu dispozițiunile art. 226, 244, 245 și 536 din leg. O. A. L. numitele consilii hotărâse independent și fără aprobarea vreunei autorități superioare.

În fond Curtea constată, că reclamantul a fost propus la înaintare de Comisiunea de propuneri pentru numiri și înaintări, și pe baza acestei propuneri și alocațiilor anume prevăzute în bugetul anului 1931, Comisiunea interimară care a înlocuit Consiliul județean dizolvat, având aceleași drepturi ca și aceasta, în virtutea art. 536 din leg. O. A. L. prin hotărârea No. 17508 din 14 Noembrie 1931, a încuviințat înaintarea lor, însă pe ziua de 15 Noembrie 1931.

Că potrivit art. 338 din legea O. A. L. deliberările adunărilor și consiliilor municipale și județene sunt executorii, afară de acelea pentru care legea cere aprobarea unei autorități superioare ori cum deliberațiunile referitoare la numiri și înaintarea funcționarilor județeni nu intră în cazurile prevăzute de art. 345 din legea O. A. L. unde se cere aprobarea autorității superioare, Ministerul de Interne nu avea căderea de a da sau refuza aprobarea, de unde urmează că ordinele No. 11123/1931 și

551/1932 sunt acte de autoritate, făcute cu călcarea legii.

Având în vedere că în speță este constatat că la data când s'au produs actele de autoritate ordinele Ministerului de Interne No. 11123 din 10 Decembrie 1931 și No. 551 din 15 Ianuarie 1932, atacate în contencios, cât și la darea hotărârei Curții de Apel era în vigoare legea din 15 Iulie 1931, privitoare la modificarea unor disp. din leg. O. A. L. din 1929.

Considerând, că potrivit §-lui D. din legea citată, dreptul de aprobare și control al tuturilor încheierilor județene privitoare la buget, a fost atribuit Ministerului de Interne, iar nu comitetului local de revizuire, cum zice Curtea, de unde urmează că ordinele anulate de Curte erau legalmente de resortul Ministerului și prin urmare numai printr-o violare a §-lui D. sus citat, a putut Curtea decide că aceste ordine au fost date fără cădere legală.

Că deci motivul de casare este fondat și în consecință recursul cată a fi admis, iar în fond a se respinge acțiunea reclamantului ca nefondată, pentru motivul că Ministerul având dreptul să anuleze o avansare care este în strânsă legătură cu bugetul, putea să anuleze, prin ordinele atacate, și înaintarea reclamantului, care este în strânsă legătură cu bugetul, cu care formează un tot indisolubil.

(Cas. III. Dec. No. 324 din 18/II/1935: Pres. D-lui C. Crăciunescu, consilier: admis recursul Minist. Interne c/a Dec. No. C. III. 360. 3. 1932 din 31. 3. 1932 a. c. Ap. Timișoara s. III. în proces cu Victor Bojin).

TRATARE PRIN BUNĂ ÎNVOIALĂ. Furnitură. Licitație publică fără rezultat. Art. 26 și 68 din Regulamentul Oficiului Central de Licitații. Normele generale pentru ținerea licitațiilor publice. (Jurn. Cons. de Miniștrii No. 581 din 25 Maiu 1931).

— Prin tratare prin bună învoială nu se înțelege vre-un drept al autorității administrative de a se adresa, pentru înaintare de ofertă, unei singure firme, întrucât și tratarea prin bună învoială are la bază principiul concurenței ce nu se poate nesocoti. Prin urmare și în cazuri de tratare prin bună învoială urmează a se lua oferte de la mai mulți furnizori.

ÎN FAPT: Delegația consiliului municipiului Lugoj, în ședința sa din 11 Maiu 1935 constatând că trei licitațiuni (ținute în cauza furnizării tăblițelor pentru denumirea străzilor și numerotarea caselor au rămas fără rezultat, — prin hotărârea cu No. 4176/1935 acceptă oferta firmei „Arico” Industrie Metalurgică din Lugoj, incredințându-o cu furnizarea — prin bună învoială — a tăblițelor din chestiune, cu suma de Lei 343.000.

Impotriva acestei hotărâri, firma „Uzinele de Modelat și Emailat S. A. din Mediaș” introduce acțiune la acest Comitet, cerând anularea ei pentru motivul, că adjudecarea furnizării din chestiune s'a făcut fără respectarea dispozițiilor din Legea Contabilității Publice.

IN DREPT: Având în vedere că potrivit disp. coroborate ale art. 44, 45, 46 și 48 din legea de organizare a Comitetelor de Revizuire din 20 Aprilie 1933, anularea sau reformarea actelor administrațiilor locale se poate cere instanței jurisdicționale administrative competente de organele de control administrativ sau de cei cari justifică un interes direct, născut, actual și personal, în termen de 15 zile dela comunicare;

Având în vedere că în speță, reclamanta nu a justificat interesul pretins de susmenționatele dispozițiuni legale;

că în aceste condițiuni, acțiunea introdusă ca-tă a fi respinsă ca fiind fără interes:

Procedând din oficiu în baza art. 47 din legea de organizare a Comitetelor de Revizuire:

având în vedere că prin deciziunea atacată se decide contractarea prin bună învoială a tăblițelor din chesiune pe motivul, că trei licitațiuni anterioare rămânând fără rezultat, conform art. 26 și 68 din regulamentul de funcționare a Oficiului Central de Licitatii contractarea se putea face prin bună învoială;

având în vedere că din cercetarea actelor dela dosar se poate constata că în privința furnizării tăblițelor din chesiune s'au ținut licitațiuni: la 10 August 1934, la 1 Octombrie 1934 și la 22 Noembrie 1934, înaintându-se la fiecare licitație câte trei oferte;

având în vedere că la licitația din Octombrie 1934, comisia de licitație a și făcut adjudecarea provizorie asupra ofertatntului Iacob Sale din Brașov cu suma de Lei 244.000;

având în vedere că aceasta adjudecare provizorie n'a fost aprobată de delegația consiliului comunal din cauza viciilor der formă, motiv pentru care au fost declarate fără reultat și celelalte două licitațiuni;

având în vedere că în asemenea împrejurări neputându-se afirma că trei licitațiuni au rămas fără rezultat, greșit s'a stabilit că subzistă cazul prevăzut de art. 26 și 68 din regulamentul suscitât, în care se admite contractarea prin bună învoială;

având în vedere că chiar și în cazul dacă ar fi existat posibilitatea tratării prin bună învoială, aceasta nu se putea face decât eu paza formelor legale prevăzute pentru asemenea tratare;

având în vedere că normele privitoare la tratarea prin bună învoială sunt cele cuprinse în Jurnalul Consiliului de Miniștri No. 581 din 25 Maiu 1931, referitor la normele generale pentru ținerea licitațiilor administrațiilor publice;

având în vedere că în conformitate cu aceste norme, tratarea prin bună învoială se face pe baza unui caiet de sarcini, prin tratări directe cu nui mulți frnizori invitați de autoritatea locală concurenții trebuind a-și prezenta ofertele lor întoemai ca la licitații;

având în vedere că din aceste norme rezultă în mod neîndoielnic, că prin tratarea prin bună învoială nu se înțelege vre-un drept al autorității locale de a se adresa, pentru înaintare de ofertă, unei singure firme, întrucât și tratarea prin bună învoială are la bază ideea concurenței prin laurea de oferte dela mai mulți furnizori;

având în vedere că în speță, Primăria municipiului Lugoj, dupăce delegația consiliului comunal a declarat fără rezultat acele trei licitațiuni ținute la 10 August, 1 Octombrie și 22 Noembrie 1934, prin adresa sa cu No. 4096 din 4 Maiu 1935 a cerut ofertă pentru furnizarea tăblițelor din chesiune numai dela firma „Agrico” din Lugoj, fără ea să mai fie crut oferte și dela alte firme;

având în vedere că Delegația consiliului, făcând adjudecarea furnizării celor 3.800 buc. tăblițe asupra firmei „Agrico” singură invitată de a-și înainta oferta, a violat diszițiunile citatului Jurnal al Consiliului de Miniștri, precum greșit a aplicat și disp. art. 26 și 68 din regulamentul de funcționare a Oficiului Central de Licitatii, nesubzistând cazul în care furnizarea din chesiune s'ar putea contracta prin tratare, prin bună învoială;

că pentru toate aceste considerațiuni, Comitetul găseste că este cazul de a se anula din oficiu hotărârea delegației consiliului municipiului Lugoj No. 4176 din 11 Maiu 1935 atc.

(Com. loc. de Revizuire Timișoara S. II-a Dec. No. 455/1935 din 9 Iulie 1935, Președinția D-lui Dr. Nicolae Ioanovici. Membrii: Dr. Aurel Hadan. Raportor: Friederic Pauck. Reclamanți: „Uzinele de Modelat și Emailat” S. A. și din Mediaș impotriva deciziunei delegației Consiliu municipiului Lugoj).

NOTĂ: În conformitate cu dispozițiunile Legii Contabilității Publice, toate contractele Statului și a persoanelor juridice de drept public se încheie pe bază de licitație publică. Orice abatere dela aceste dispozițiuni ale L. C. P. constituint un caz de nulitate de ordine publică, un contract încheiat între o persoană juridică de drept public și un particular, fără licitație publică este nul. (v. Cas. III. Com. Centr. de Rev. I. Dec. No. 52/1933. Rep. Jurispr.

Adm. 1933 col. 293 și jurisprudența constată în acest sens).

Licitațiunea publică are ca scop de a găsi și alege particularul co-contractant care oferă cele mai avantajoase condițiuni Administrației pentru încheierea unor contracte din care izvoarește un venit sau o cheltuială pentru Stat. Principiile care stau la baza licitațiunilor publice sunt: a) **publicitatea**, b) **concurența** și c) **libertatea concurării**. Fără observarea riguroasă a acestor cerinți esențiale, contractările Statului și a persoanelor juridice de drept public nu s'ar putea pune la adăpostul neregulilor.

În cazuri cu totul excepționale L. C. P. permite însă așa-numitele **tratări prin bună învoială**, adică puțința de a cere oferte dela un număr restrins de furnizori sau antreprenori și cu evitarea licitației publice. Aceste tratări prin bună învoială dau privilegiu la nenumărate abuzuri. Deaceia noua lege a C. P. din 31 Iulie 1929 a îngăduit riguros cazurile când tratările prin bună învoială sunt admisibile, contrar vechii legi a C. P. din 21 Martie 1903 în care spre pildă era suficient ca o lucrare publică sau furnitură să fie declarată de „**urgentă**” spre a se înlătura prețioasa garanție a licitației publice.

Este evident că tratările prin bună învoială odată admise, în mod cu totul excepțional, principiile de bază după care aceste tratări de bună învoială se conduc, vor fi aceleași care stau la temelul licitației publice, adică: **publicitatea, concurența și libertatea ofertelor**. Deci, chiar prin tratări prin bună învoială. Administrația nu va putea să se adreseze unui singur antreprenor sau furnizor ci va trebui să caute cele mai avantajoase condițiuni, prin respectarea caietelor de sarcini și prin deschiderea unui concurs între ofertanți. Numai în felul acesta se va putea evita favoritismul și satisface unei bune administrări a banului public.

Deciziunea de față a Comitetului Local de Revizuire Timișoara inspirându-se din principiile fundamentale ale Legii Contabilității Publice cu privire la încheierea contractelor Administrațiilor publice și din textele regulamentelor în vigoare în materie de licitațiuni publice, prezintă de un interes deosebit prin faptul că ia o atitudine netă într-o materie unde demultă vreme dominează arbitrarul.

Dr. E. B.

— : —

REGULAMENTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN PENTRU ORGANIZAREA SERVICIILOR JUDEȚENE. SUNT ACTE LEGISLATIVE INATACABILE ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV.

Art. 228 din l. o. a. l. permite Consiliului județean a întocmi regulamente pentru organizarea serviciilor județene —, aceste regulamente constituie

acte legislative iar nu acte administrative de autoritate, atacabile în contenciosul administrativ.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, Iustin Petruțiu juristconsult al județului Arad a intentat acțiune de contencios în contra jud. Arad, pentru anularea deciziei Consiliului județean, prin care s'a aprobat regulamentul de organizare a serviciilor județene privitor la serviciul său de juristconsult precum și pentru anularea deciziunilor Comitetelor local și central de revizuire date în aceeași cauză.

Curtea de Apel Timișoara a respins ca nefondată acțiunea motivând că, conform art. 1 din legea contenciosului, nu se pot ataca decât actele administrative de autoritate, ceea ce în speță nu este, căci decizia Consiliului județean are caracter de act legislativ și este legal, iar deciziunile Comitetelor de revizuire au caracter jurisdicțional, și deci scapă de controlul contenciosului.

Având în vedere motivele de casare:

Considerând că nu este întemeiată susținerea recurentului formulată în primul motiv de casare că, Curtea de Apel a violat dispozițiunile legilor generale când dși pârâta lipsă în judecarea cauzei totuși a respins acțiunea, — în speță fiind indiferentă prezența sau lipsa unei părți, pentru ca conform normelor legii de accelerarea judecăților procesul trebuie judecat în temelul actelor aflate la dosar și textelor de lege aplicabile în cauză pentru ca acea parte, care are dreptate să capete câștig de cauză, — cum de altfel a și procedat Curtea de Apel.

Că nici motivul II de casare nu este întemeiat fiind și neîntemeiat în fapt întrucât prin decizia atacată Curtea nici nu constată că recurentul nu a fost vătămat în drepturile sale prin hotărîrea Consiliului jud. Arad ci discută în drept chestiunea motivând că făcând și votând regulamentul atacat, jud. Arad și-a executat una din atribuțiile legale, făcând un act legislativ.

Că nu poate fi vorba nici de violarea art. 228 legea org. adm. locale de către Curtea de Apel, acest articol permițând Consiliului județean de a întocmi regulamente pentru organizarea serviciilor județene. — regulamentul întocmit de Consiliul județean al jud. Arad și considerat ca legal — potrivit textului citat — de către Curte — așa că și motivul V de casare este neîntemeiat.

Considerând mai departe că, întrucât, regulamentul întocmit de Consiliul județean al jud. Arad constituie un act legislativ făcut în conformitate cu legea — art. 228 legea org. adm. loc. — iar nu un act administrativ de autoritate, dat contra dispozițiunilor legale pentru a putea fi atacat prin acțiune în contencios, — în atare situațiune cu drept cuvânt și fără

a comite vre-o violare de lege sau eroare grosieră de fapt a respins Curtea de Apel acțiunea în contencios a recurrentului.

Că dar și motivul VI de casare este neîntemeiat.

Că deci bine stabilit fiind de Curtea de Apel că obiectul acțiunii reclamantului nu poate forma obiectul unei acțiuni în contencios administrativ — înlăturând celelalte motive de fond ale recursului, nediscutate nici de Curtea de Apel, această Curte urmează a respinge recursul.

(Cas. III. dec. 988 din 3 Iunie 1935; dos. 470/934).

— : —

DELEGAȚIUNE JUDEȚEANĂ. LUCRARILE EI. PREZIDARE.

Delegațiunea consiliului județean nu poate lucra valabil decât dacă e prezidată de Președinte sau o persoană indicată de dânsul.

Intrarea în funcțiune a Președintelui delegațiunei ales de consiliul județean se face numai după confirmare astfel încât dacă dânsul a prezidat delegațiunea după alegerea sa, însă înainte de confirmare, lucrările delegației nu sunt valabile. (Art. 195; 243; 232; 247, l. o. a. l.).

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că Anastase Minca, intentează acțiune în contencios administrativ în contra Prefecturii Județului Mehedinți cerând să se declare nul ordinul acestei prefecturi cu Nr. 8662 din 30 Iunie 1930, prin care Del. județeană a hotărât punerea sa în retragere din oficiu pt. regul. drepturilor la pensie pe ziua de 1 Iulie 1930, de secretar șef de serviciu cl. II-a la serviciul tehnic al Jud. Mehedinți.

Că, Curtea de Apel a admis acțiunea, pe considerațiunea că ședința dela 24 Iunie 1930, când s'a decis punerea la retragere a reclamatului, fiind prezidată de d. Ioan Fortunescu, în calitate de Președinte ales de delegația județeană, „dar neconfirmat de Directorul Ministerial, întrucât confirmarea a avut loc tocmai la 4 Octombrie 1930 când nu mai putea valida un act făcut anterior, urmează că sunt nule atât procesul verbal prin care s'a hotărât pensionarea, cât și ordinul semnat de d. Fortunescu deoarece nu putea să aibă nici rolul unui mandatar, al delegației, din moment ce nu avea calitatea de Președinte.

Având în vedere motivele de casare.

Având în vedere că legea administrației locale prevede prin art. 195 că administrația județului este încredințată Consiliului Județean.

Considerând însă că pentru ușurarea lucrărilor, Consiliul alege o delegație (art. 243) care înlocuiește consiliul județean în intervalul dintre sesiuni și decide în locul său în limitele puterilor conferite de Consiliu.

Că în conformitate cu art. 245 al. II delegația decide în chestii de numiri, înaintări sau licențieri de funcționari a căror numire este rezervată Consiliului Județean.

Că, zisa delegație județeană este prezidată de un președinte, care nu este ales de această delegație, ci de consiliul județean (art. 247) și care poate fi luat și din afară de acest consiliu (art. 232).

Că, această delegațiune nu poate delibera valabil decât dacă este prezidată de Președinte sau de o persoană indicată de el, ne-o arată aceiași lege a administrației locale, care în art. 237 spune precis că fără prezența președintelui sau a înlocuitorului desemnat de el, deliberarea delegației nu este valabilă, iar art. 247 al. II ne spune că intrarea în funcțiune a acestuia (Președintelui) nu se poate face fără confirmarea directorului Ministerial.

Că astfel fiind și întrucât în speță este necontestat că ședința în care s'a decis punerea în retragere a intimatului a fost prezidată de d. I. Fortuneanu, Președintele ales al delegației județene, — dar neconfirmat de Directorul Ministerial urmează că, potrivit principiilor expuse mai sus, deliberările acelei delegațiuni sunt nule și de nul efect și tot nul este și ordinul Nr. 8652 din 30 Iunie 1930, ordiu prin care d. Fortuneanu a adus la cunoștință pensionarea intimatului așa că instanța de fond decizând în sensul celor de mai sus, a dat o justă aplicare textelor de lege și n'a comis a omisiune care să fie esențială, așa că motivele de casare sunt nefondate și recursul se respinge cu 1.000 lei cheltuieli de judecată fixate prin apreciere.

(Cas. III. Dec. 1187 din 24 Iunie 1935. Dos. 2001/934).

II. DREPT CIVIL. (Acte notariale)

TESTAMENT ALOGRAF. Clauzula testamentară nu conține aprobarea defunctului, dată testamentului ce i s'a cetit. Invaliditatea testamentului.

IN FAPT: Defunctul T. S. a făcut un testament alograf la 13 Ianuarie 1934 în folosul soției sale și a celor doi copii minori a-i săi. La lăsământ beneficiarii testamentului, în baza art. 85 leg. XVI:1894, sunt îndreptați a intenta acțiune contra moștenitorilor legali I. S. și J. S. pentru validitatea testamentului. Din testament se constată, în clauzula făcută de martori, că după ce i-s'a cetit testamentul decujus l-a semnat prin punere de deget.

IN DREPT: Art. 6 al legii XVI:1876 prevede ipoteza când testatorul nu știe carte și în care caz se cere ca martorii asistenți să cunoască testamentul, ca acesta să fie cetit testatorului de unul din martori, care la scris și semnat pe testator, după

care testatorul să declare, că acesta este testamentul său și să-l subscrie prin punere de deget, iar toată această formalitate cu aprobarea pe care defunctul a dat-o testamentului, să fie certificată într-o clauzulă pe testament. În speță, martorii au trecut, certificând, că „testamentul s'a cetit de martorul N. C. și s'a explicat testatorului care l-a semnat prin punere de deget”. Lipssește deci aprobarea pe care legiuitorul o cere ca defunctul să o dea, acestui testament într'un fel oare care.

Intr'o atare situație, cerința de validitate prin respectarea formalităților cerute de lege, nu se poate dovedi cu proba cu martori (Cod civil austriac **Laday** Vol. II. pag. 13 speță 2493). Deci, testamentul față cu motivele de mai sus, a trebuit se fie anulat.

(Judecătoria mixtă Turda. Cartea de judecată civilă dela 21 Martie 1935. Dos C. 931/1935. Președinte și redactor d-l **M. Pârvulescu**, judecător).

— : —

STARE CIVILĂ. Neglijență prin netrecerea în registre a unei nașteri. Art. 115 și 124 din leg. actelor în stare civilă. Competență.

Potrivit art. 115 al legii actelor de stare civilă din 21 Februarie 1928, fapta unui ofițer de stare civilă de a neglija să înscrie în registrele prevăzute de lege și în conformitate cu dispozițiunile ei (art. 3) o naștere ce i-a fost declarată —, constituie o abatere dela o îndatorire legală, urmărită înaintea judecătoriei și pedepsită cu o amendă civilă dela 1000 la 3000 lei.

Așa fiind și întru cât art. 124 alin. I din lege abrogând orice dispozițiuni contrarii ei a abrogat implicit și art. 161 din codul penal aplicabil în vechiul regat, urmează că un atare fapt este de competența judecătoriei.

(Cas. II. dec. nr. 3307 din 11 Decembrie 1934).

— : —

TESTAMENT PRIVILEGIAT ALOGRAF prevăzut cu semnătura a 4 martori, dintre cari unul este inrudit cu persoana favorizată, deși nu este lipsit de valabilitate, totuși are consecința, că beneficiarul nu se poate împărtăși din avantajele ce-i sunt destinate prin el.

IN FAPT: La 19 Noembrie 1924, A. V. dispune prin testament redactat în scris de notarul comunal în prezența a 4 martori, asupra averii sale, în favoarea celor 5 copii ai săi și a soției sale; testatorul a semnat actul prin punere de deget, neștiind carte; unul din martorii testamentari este fratele soției testatorului și deci unchiul copiilor în favoarea cărora s'a testat. Testatorul a decedat în seara acelei-

ași zile. Valoarea succesiunii, evaluată prin inventar este 34.130 lei și 85 bani.

M. V. una din fetele decedatului, nemulțumită de averea ce i-s'a lăsat prin testament în comparație cu frații și surorile sale, intentează în contra acestora, acțiune pentru anularea testamentului pe motiv, că unul din martorii testamentari e rudă în grad oprit de lege, cerând deschiderea succesiunii legale, cu atât mai mult, cu cât prin dispozițiunile testamentare a fost lezată în dreptul său la porțiunea legitimă.

Tribunalul a admis acțiunea reclamantei, a declarat fără efect testamentul față de pârâți și a dispus înaintarea dosarului Judecătoriei mixte Baia-Mare, spre a deferi averea după normele succesiunii ab intestat.

În contra acestei sentințe, au făcut apel numai pârâții I. V. și F. V. pe motiv că testamentul privat privilegiat, în favoarea descendenților și a soțului conjugal deși nu ar fi semnat și scris de testator, totuși el e valabil în sensul art. 30 al legii XVI din 1876, dacă a fost redactat în prezența a 2 martori; că deci, în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile cap. I, al legii din 1876 referitoare la forma testamentelor alografe.

IN DREPT: Dispozițiile art. 32 ale legii XV din 1876 se referă numai la testamentele olografe privilegiate în sensul că, ele sunt valide din punct de vedere al formei lor exterioare, chiar și în cazul când ele nu ar fi întocmite în prezența a 2 martori, că, acest text de lege nu amintește nimic despre testamentul privat privilegiat olograf și nici că atari teste s'ar bucura de beneficiul unei scutiri de formalități prevăzute de articolul 30 al legii, înlesniri expres rezervate numai testamentelor privilegiate făcute în caz de epidemie, pe o navă, ori în timp de război, că deci, în specie, dispozițiile art. 30 și 32 ale legii amintite, nu pot avea nici o aplicare în cauză.

Legiuitorul nereglementând în Cap. IV, al legii din 1876 cazul testamentelor alografe numite în opul tripartit „testamentum parentum inter liberos”, este evident că, întocmirea lor cade sub prevederea normelor generale ale cap. I, din lege.

Doctrina dezvoltată în jurul acestei chestiuni este fixată în sensul, că art. 32 al legii nu permite lipsa a 4 martori în cazul testamentului nesemnat și nescris în întregime de mâna testatorului, prin care a dispus în favoarea descendenților și a soțului conjugal, adăugând că un atare act este nevalabil dacă s'a încheiat în prezența unui număr mai mic de 4 martori. (Dr. Desideriu Márkus. „Deciziunile principale ale instanțelor supreme” vol. II, ed. 1893; pag. 294 speța 2581 cu referire la Deciziunea Curiei

ungare din 1 Maiu 1888. Dr. Georgiu Plopu „Părți alese din dreptul privat ungar” Cap. XI, par. 995 pag. 871).

Cum în speță, este necontestat că Gh. B., unul din cei 4 martori testamentari, este fratele soției supravețuitoare și unchiul copiilor, în favoarea cărorora decujus a testat. Și întrucât potrivit art. 9 al legii XVI din 1876, nu poate figura ca martor testamentar persoana favorizată prin testament, sau a cel înrudit până la gradul de văr, cu unul din beneficiarii testamentului, sub sancțiunea neimpărtășirii favorizatului de beneficiul destinat lui prin testament, rezultă că motivul înlăturării unor asemenea martori se datorește în primul rând faptului, că ei pot fi chemați a confirma cele cuprinse în act, sub jurământ.

Jurisprudența ungară, în interpretarea dată art. 9 din lege este constantă în sensul că, testamentul alograf ce posedă numai semnătura a 4 martori, din care unul este înrudit conform art. 9 cu persoana favorizată prin testament, această împrejurare deși nu atrage nevalabilitatea testamentului, totuși are acea consecință prevăzută de citatul text, că, beneficiarul nu se poate împărtăși din avantajele ce-i sunt destinate prin testament. (Dr. Ludvic Staud „Colecția regulilor pozitive ale dreptului privat ungar” ed. 1913 pag. 211, cu referire la Decizia Curiei cu No. 9124/1893. Ștefan Laday „Cădel civil austriac” vol. II, pag. 216 în care menționează deciziunea Curiei No. 4185/1912).

Așa fiind apelul este nefondat, cată a fi respins iar pe lângă considerațiunile mai sus expuse, sentința tribunalului urmează a fi confirmată pentru motivele de fapt și de drept în ea arătate și pe cari această instanță si-le însușește în totul.

(C. de Apel Oradea S. I. Dec. 262/933 din 24 Oct. 1933. Preș. D-lui **Dr. Romul Radu**, consilier; redactor D-l **Constantin Doboș**, consilier).

— : —

SUCCESIUNE. Valabilitatea testamentului făcut, în averea liniară. Condițiuni de atacare.

Este de principiu că averea liniară se poate înstrăina de soție fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit, iar că soții pot să-și facă testament reciproc, luând calitatea de erezi testamentari.

Față de ei frații nefiind între dânsii decât erezi eventuali — în spe — spre a fi puși în situațiunea de a moșteni, le este deschisă calea pentru cererea și obținerea anulării testamentului făcut de autor, pe baza principiului că au drept de a ataca un testament toți cei cari sunt autorizați la ereditare, dacă n'ar fi testament. Așa fiind numai printr-o acțiune de anulare a testamentului se poate cere recunoașterea dreptului de moștenire în averea de-

functului frate, ca o consecință logică a inexistenței actului, prin anularea testamentului.

Nu se poate admite stabilirea dreptului de moștenire în averea unui frate defunct, prin susținerea făcută că pe această cale implicit se cuprinde și atacarea testamentului reciproc dintre soți, deoarece cât timp există testament, nu se poate pretinde recunoașterea dreptului de moștenire, existența testamentului fiind obstacol în calea către recunoașterea dreptului de moștenire, urmând deci în prealabil a se înlătura obstacolul și anume testamentul.

Acțiunea de anulare a unui testament nu se prezumă și nu-i admisibil pe cale de deducțiune să se tragă concluziuni, în sensul că asemenea acțiune există prin acest mod.

Cel ce n'are dreptul de moștenire, n'are nici posibilitatea de a renunța la acest drept, iar dacă a renunțat, această renunțare făcută atunci este inoperantă, pe baza principiului că nimeni nu poate renunța la un drept pe care nu-l are.

Conform art. 7, din legea din 1885 actele dintre soți cu privire la patrimoniile lor trebuie făcute la notarul public, iar potrivit art. 21 legea XVI:1876 numai anumite testamente trebuie să îmbrace forma notarială, asemenea conform art. 16 soții își pot face între ei testament scris fără intervenția notarului public, așa fiind rezultă din coroborarea acestor articole că numai actele între vii, dintre soți, trebuie făcute pe cale notarială, iar nu și cele făcute în vederea încetării din viață a unui dintre soți.

Acțiunea purtând astfel asupra unei averi intrată în patrimoniul altuia pe cale testamentară și întrucât testamentul este scris și redactat după formele legale în prezența a patru martori, rezultă că testamentul socotindu-se valabil, fratele defunctului nu se poate opune cu succes la valorificarea testamentului.

Faptul că acțiunea se pornește la câțiva ani după ajungerea la majorat a reclamantului, nu este un impediment în susținerea ei de către acesta, termenul de prescripțiune fiind aici de 32 ani.

(Tribunalul Timiș-Torontal Secția II. Sentința 620/1932 în dosarul 1647/1930. Reclamant V. B. prin avocat Dr. Zoltan Morvay, pârâta E. B. prin avocat Dr. Petre Ișvan. Președinte și redactor al sentinței Dl. **Alexandru St. Constantinescu**, jude-consilier).

Revista Administrația Română
este singurul organ oficial al nota-
rilor din întreaga țară.

Aducem cu plăcere la cunoștința cetitorilor noștri că Dl. Dr. Emil Botiș, Doctor în Drept din Paris și Doctor în Științe Politice al Fac. de Drept din Cluj, avocat în Timișoara, va colabora la revista noastră începând cu numărul prezent.

REDACTIA.

Intrebări — Răspunsuri.

1) La alegerile comunale, ce săptămâna trecută s'au făcut în comuna B. s'a ivit o greșeală esențială, care credem, că va duce la anularea alegerii. În lista No. 3 a figurat un candidat cu nume greșit scris, dar care realmente este identic cu cel, care de fapt a candidat.

Vă rugăm a ne da un răspuns, ce credeți despre alegere: se va anula sau nu ?

Alegerea nu poate fi anulată pentru **nici un motiv**. Că ați scris în listele de candidare cu nume greșit pe cineva, dar care figurează în listele electorale cu numele adevărat și aceasta o puteți dovedi cu acte.

Vedeți în privința aceasta Deciziunea No. 1125/935 a Inaltei Curți de Casație. Dosarul No. 1390/935, unde s'a statuat, că listele de candidați, cari — din greșeală, — cuprind numele alterat al unui candidat, în loc de cel adevărat, nu duce la anularea alegerii.

2) Consiliul comunal al comunei H. a dat în judecată pe casierul comunei pentru pierderea sumei de 16.492 Lei, ce s'a întâmplat încă în anul acesta. Tribunalul mă obligă și pe mine, solidar cu acel casier — la restituirea sumei, deoarece el lucrează sub ordinul și controlul meu, deși acesta recunoaște, că eu — notarul — n'am nici o vină.

Tribunalul greșit interpretează legea Contabilității Publice, când Vă obligă și pe DV. la restituire și Vă face responsabili de culpa altuia.

Conform art. 13 din Legea Contabilității Publice gestionarii de fapt sunt responsabili de toate sumele, ce le intră în mână, deci chiar dacă nu era nici casier, ci un impiegat oarecare comunal și dacă pentru pierderea sumei nu poate invoca forță majoră, — **singur** acela răspunde de pagubă și va fi silit **singur**, fără a mai fi implicat altul, — la restituirea sumei.

Vedeți Deciziunea No. 1188/935 a Inaltei Curți de Casație. Dosar No. 1502/934, unde se statuiază aceasta.

3) Am întocmit un contract de vindere-cumpărare încă în anul 1920, prin care I. U. a cumpărat 5 jug. de pământ.

Acum se constată, că I. U. nu este cetățean român, ci a făcut numai cerere Ministerului pentru naturalizare și este american.

Constituția Țării Românești conform art. 18 spune, că numai cetățenii români pot dobândi proprietăți rurale. (Constituția din 1923).

Se aplică acestor proprietari rurali această dispoziție a Constituției din 1923, cumpărând ei imobilele încă înainte de intrarea în vigoare a noii Constituții sau nu ?

E o chestie foarte gingașă, pe care ne-o prezentați. Constituțiunea României care e din 1923 interzice dobândirea de proprietăți a tuturor streinilor. În acelaș sens a fost redactată și Constituțiunea Vechiului Regat. Deci fie înainte de 1923, fie după 1923 (când s'a votat Constituțiunea actuală) dacă **strein** a cumpărat pământ românesc, avocații Statului vor trebui să se sesizeze pentru a face toate formalitățile de-a licita acele terenuri, și numai **contravaloarea** lor să fie pusă la dispoziția străinului.

Căutați și Veți găsi în colecția Lăday, un ordin explicativ al Ministerului de Justiție, în privința aceasta.

Din păcate revista nu dispune de nici un fel de bibliotecă, iar răspunsurile, ce se dau sunt culesc din biblioteca personală a unui bun coleg de redacție.

